

Z

ZPRAVODAJ

PODZIM PLNÝ
BAREV A ŠŤAVNATÉHO
OVOCE

VÝSADBA
CIBULOVIN A PÉČE
O TRÁVNÍK

Ptačí ráj na vaší zahradě

Živá a funkční zahrada se pozná podle toho, že to v ní doslova žije. Kvetou v ní květiny, plodí ovocné stromy, na záhonech roste zelenina a vy se sem prostě těšíte. Dobrým ukazatelem je ale také ptačí zpěv. Když si sem nalákáte ptačí pomocníky, bude tu nejen živo, zároveň vám pomohou i v boji se škůdci.

Důvodů, proč na zahradu nalákat ptactvo, je celá řada. Tím prvním bude určitě to, že se opeřenci postarají o hravé divadlo. Na podzim a v zimě je tedy určitě dobré si pověsit krmítko ve výhledu z okna. Do sledování zapojte i děti, budou se tak moct hravou formou dozvědět něco víc ze života těchto zajímavých živočichů, kteří jsou navíc i užiteční. Při výběru rostlin myslíte na to, že ptáci spíše zavítají do tak trochu divoké zahrady. Volné plochy, nízko posečený trávník a nepřilíš bujná vegetace pro ně nikdy nebudou tolik lákavé jako nespoutaná divočina. Raději tedy vsadte na dřeviny s plody, které drží na větvích až do zimy, vzrůstné ovocné stromy, druhově bohaté trvalkové záhony a volně rostoucí živé ploty, které není třeba pravidelně tvarovat. I když se dlouho tradovalo, že přikrmování během celého roku ptákům škodí, pravda je trochu jiná. V první řadě je samozřejmě důležité ptákům nabídnout přirozenou potravu v podobě rostlin, ale dokrmovat můžete klidně i na jaře nebo v létě, jen to chce zvolit správnou potravu. Navíc je nutné v teplém počasí o něco více dohlížet na kvalitu krmiva, které se nesmí kazit. Hlavní sezona dokrmování ale přichází koncem podzimu a pokračuje až do začátku jara. V této době ptáci ocení hlavně energeticky bohaté lojové koule a směsi zrn. Dobrou volbou je také sušené ovoce, semínka a ořechy. Během roku se návštěvníci na vaší zahradě mohou druhově lišit, na zimu pak některé druhy ptáků odletají, takže pokud plánujete dokrmování, určitě sledujte, pro jaké ptactvo to bude v daném období aktuální.

1.

2.

3.

4.

Na co všechno můžete do zahrady nalákat ptačí pomocníky?

1. Ptáci budou navštěvovat mnohem raději zahradu, která jim nabídne dostatek potravy i možnost úkrytu či hnízdění. Proto jim dopřejte nejen stromy, ale také bujně rostoucí skupiny keřů. Některé ptačí druhy s oblibou hnízdí v živých plotech. Zvláště oblíbeným cílem ptáků budou dřeviny s plody. Dobrou volbou budou jeřáby, aronie, skalníky, hlohy nebo planě rostoucí šípkové růže.

2. Pokud chcete, aby se z vaší zahrady stal doslova ptačí ráj, ponechte na záhonech i přes zimu suché semeníky květin. Květenství trav skrývá nejen semínka, ale také larvy hmyzu, které jsou důležitou součástí jídelníčku hmyzožravých ptáků. Kvalitním zdrojem potravy jsou také suché semeníky trvalek nebo letniček. Pokud ponecháte na záhonech květy slunečnic, semínka v nich dlouho nezůstanou, proto si jich pár schovejte na horší časy, kdy je ptáci ocení jako přírodní krmítko.

3. Ptačí budky a krmítka se často zaměňují. Zatímco krmítko slouží pouze ke krmení, budka je určená k hnízdění. Dřevěné krmítko je klasika, která se hodí do všech zahrad, volit ale můžete i typ z plastu, který se dobře omývá. Hygiena obou staveb je velmi důležitá, hlavně po zimě krmítko i budky pečlivě vyčistěte, a pokud to jde, umyjte je i saponátem. Volně žijící ptáci totiž mezi sebou šíří různé nemoci, přičemž častým důvodem nákazy je návštěva znečištěného krmítka.

4. Krmení ptáků baví nejen malé děti, ale i dospělí. Je to tak trochu kreativní činnost, do které můžete zapojit své znalosti z ornitologie i fantazii. Dobrým pomocníkem vám budou různé směsi ořechů a semen, pro hmyzožravé ptáky pak sušené larvy. I v našich zahradnických centrech seženete celou řadu krmiv včetně lojových koulí pro různé skupiny ptactva, vyrobit si ale můžete i vlastní. Při krmení však pamatujte, že veškerá potrava musí být čerstvá a v dobré kvalitě, na žluklé ořechy raději zapomeňte.

5. Jedním z nejužitečnějších ptáků, kterého můžete snadno nalákat i na svou zahradu, je strakapoud velký. Protože se na zimu nestěhuje za teplem, může být i on častým návštěvníkem krmítka. V oblíbě má hlavně arašidy a tukové krmivo v jakémkoliv podobě. Pro zahradu je užitečný hlavně tím, že se celoročně živí hmyzem i jeho larvami, dokáže ji tedy přirozeně zbavit některých škůdců.

Příště se dočtete,
jaké úkryty můžete i na své zahradě připravit pro užitečné živočichy.
Zima je totiž náročná nejen pro ptactvo, ale také pro ježky, žáby i další zvířecí pomocníky.

Ovoce pro podzimní sklizeň

Poslední třetina zahradnické sezony je plná příprav, změn i sklizně. Pokud pořád tápete, co byste měli určitě ještě stihnout, je to výběr ovocných stromků. S příchodem podzimu totiž nastává ta nejlepší doba pro jejich výsadbu.

Stromek kontejnerovaný

Stromek prostokořenný

Od jara do podzimu se v zahradnických centrech setkáte s ovocnými dřevinami kontejnerovanými. Jak už samotný název napovídá, jsou po celou dobu pěstovány v kontejneru neboli květináči. Právě díky tomu se dají vysadit klidně i v létě, které by za starých časů, kdy kontejnery ještě neexistovaly, bylo pro výsadbu naprosto nevhodné. Na jaře a na podzim se pak v zahradnických centrech setkáte s rostlinami prostokořennými. Ani tady jejich označení není nijak zavádějící, kořeny jsou totiž volné a jen dočasně založené v zemině, aby neoschly. Tyto rostliny jsou velmi vitální, čerstvě vydobyté z pěstebních ploch a čekají jen na to, až si je dovezete na zahradu a co nejdříve je vysadíte. V obou

případech je nutné dodržet několik doporučení. Kontejnerované rostliny se sází do takové hloubky, aby zemina při výsadbě zakryla horní část balu jen tenkou vrstvou. Jinými slovy bal nesmí nad úroveň terénu vyčnívat, ale neměl by být ani „utopený“. V případě prostokořenných rostlin je nutné ještě před zasypaním zeminou kořeny lehce zkrátit nůžkami a nenásilně je rozprostřít do prostoru. Rozhodně by se neměly v jamce jakkoliv stáčet nebo směřovat vzhůru. Místo rouby by mělo být nad úrovní zeminy. Protože je podzim typickým sklizňovým obdobím, poradíme vám, jaké ovocné druhy plodí právě v těchto měsících a které určitě stojí za pozornost.

Ovoce s vůní podzimu

Tradiční hrušně

Patří spolu s jabloní mezi úplný základ každé ovocné zahrady, jen je potřeba počítat s tím, že hrušeň poroste o něco více do výšky, zatímco jabloneň tvoří spíše rozložitou korunu. Oba druhy vysaďte na slunné a teplé stanoviště orientované na jih nebo jihozápad, porostou v půdě dobře propustné a hlinité. Pozor, hrušně nesnáší vysokou hladinu podzemní vody.

Sklizeň: podzimní odrůdy se sklízí v září nebo říjnu, konzumní zralost ale nastává většinou až v listopadu

Dobře plodící exot nashi

Vzhledově jeho kulovité plody připomínají spíše jablko, ale chuť jasně napovídá příbuznost s hrušní, která k nám ale přicestovala z Asie. Nashi nebo také počestěně naši dobře poroste i na českých zahradách na slunci v kvalitní půdě. Aby plodilo, je potřeba, aby v okolí rostla naše domácí hrušeň, jedná se totiž o rostlinu cizosprašnou. Nejlépe poroste v teplejších oblastech na místě dobře chráněném před větrem.

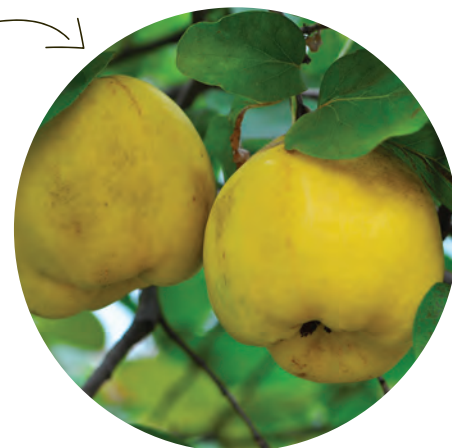
Sklizeň: od poloviny září

Voňavá kdouloň

Plody připomínající velkou hrušku nebo trochu deformované jablko jsou konzumovatelné až po tepelné úpravě, ale ani to by vás nemělo od pěstování tohoto keře nebo roubovaného stromku odrazovat. Nejčastěji se pěstuje v teplejších vinařských oblastech, ale pokud jí vyberete chráněné stanoviště, dá se úspěšně pěstovat i ve středních polohách. Vyžaduje plné slunce a půdu spíše kyselější, rozhodně ne vápnitou. Během léta je dobré ji zalévat, ačkoliv krátkodobé sucho zvládne bez obtíží.

Sklizeň: září, říjen

Aktinidie známá jako zahradní kiwi

Její drobné několikacentimetrové plody opravdu klasické velkoplodé kiwi, které znáte ze supermarketu, připomínají, jen nemají na povrchu chloupky. Slupka je úplně hladká, takže se kiwi dá jíst i bez loupání. Aktinidie spolehlivě poroste i ve středních polohách, jen jí vyberte před větrem chráněné stanoviště na slunci s propustnou půdou. Bez pevné opory to ale nepůjde, aktinidie je ideální dřevina na stabilní treláže, altány nebo na speciální opory vytvořené z natažených drátů mezi sloupky.

Sklizeň: říjen, lze i v listopadu

Znovuobjevené dřiny

Rostou u nás i ve volné přírodě, ale nejlepší plody nabídnou šlechtěné odrůdy. Jejich dřínky se zbarvují do sytě rudé nebo dokonce žluté barvy. Rozložitý keř poroste i v sušších nebo kamenitých půdách s neutrální nebo mírně alkalickou půdní reakcí, nesnáší půdy silně kyselé. Dřín je na našem území plně mrazuvzdorný a nepotřebuje žádnou speciální péči.

Sklizeň: nejčastěji v září

Klanopraška pro milovníky výrazných chutí

Další popínavá liána, která vyžaduje oporu ideálně v podobě treláže. K dobrému růstu potřebuje slunné stanoviště s dobře propustnou hlinitou nebo písčitou půdou. Snese půdy neutrální, kyselé i zásadité. Pro větší úrodu si na zahradu vysaďte více rostlin, aby se lépe opylily. Nebuďte zklamaní, když hned rok po výsadbě nezplodí, většinou to trvá pět let, než se dočkáte červených plodů v hroznech.

Sklizeň: září a říjen

Fikovník na zahradu i do nádoby

Pro celoroční pěstování na zahradě si vyberte odolnou odrůdu, kterou vysaďte do volné půdy. Fikovníky rostoucí v nádobách je nutné na zimu přenést do světlé a chladnější místnosti. Fikovník vyžaduje co nejteplejší stanoviště chráněné před studeným větrem i silným mrazem. Poradí si dokonce i s jílovitou půdou, kterou není třeba zalévat pravidelně.

Sklizeň: září (rostliny pěstované na zahradě), červen a červenec (rostliny v nádobě)

Réva jedlá, zdravá i krásná

Réva opět patří mezi ovocnou klasiku českých pěstitelů. V jejím případě je na výběr z mnoha atraktivních odrůd, které se pochlubí hrozny v barvě zelené, žluté, modré i růžové. Pěstovat můžete i bezpeckovou révu, kterou si zamilují hlavně děti. Pro pěstování na zahradách jsou ideální odrůdy stolní. Při výběru rostliny berte v úvahu nadmořskou výšku, odolná réva dobře poroste i v nadmořské výšce okolo 500 m n. m., chce to ale vysadit ji spíše ke zdi domu na jižní stranu. Réva potřebuje kromě tepla také slunce, pevnou oporu a provzdušněnou půdu bohatou na minerální živiny.

Sklizeň: září, říjen

Hlavně dostatek místa

Ovocné dřeviny se sice mnohdy spokojí i s málem, ale ke zdárnému zdravému růstu a kvalitnímu dozrání plodů potřebují hlavně prostor. Snažte se tedy mezi rostlinami dodržet dostatečné rozestupy, záleží na velikosti rostliny. Ovocné dřeviny vysazené příliš blízko k jiným rostlinám bývají mnohem více náchylné na choroby a škůdce, za což může nedostatečný pohyb vzduchu, stínění i snadný přenos zárodků z okolí. Například mezi sazenicemi révy nechte rozstup alespoň jeden metr, v případě klanoprašky 80 centimetrů a u ovocných stromů je vhodný i několikametrový rozstup.

Tipy pro vaši zahradu

SKLÁDACÍ KOŠ 56 I FISKARS

Pomocník pro úklid vlhkého listí nebo posečené trávy. Dá se složit do balíku vysokého jen 8 cm.

RYCÍ VIDLE XACT

120 cm FISKARS

Vhodné k sázení, provzdušňování trávníku či vyhrabávání kamenů nebo plevele.

ČESÁČEK NA OVOCE QUIKFIT FISKARS

Praktický nástroj pro rychlé a snadné sklizení ovoce.

SKLÍZECÍ NŮŽ X - SERIES FISKARS

Skládací nůž je ideální pro sklizeň z menších stopek a stonků.

”

*Kvetoucí nař této
kyselomilné rostliny
si vychutnáte
i v bylinných čajích.
Nejen že dobře
chutná, její léčivé
účinky ocení ti, které
trápí obtíže spojené
s klouby, a také ti,
co se potřebují dostat
znovu do kondice
prostřednictvím
očistné kúry.*

”

Rostliny jako malované

Těmi malovanými rostlinami myslíme samozřejmě čarokrásné vřesy. Pro podzim jedny z nejtýpčtějších rostlin, které dodávají tomuto ročnímu období ty správné barvy. Jak je pěstovat, s čím si rozumí v dekoracích a proč vám neporostou v klasické zahradní zemině?

I při procházce v borových lesích jste si někdy určitě všimli drobných keříků, které na sebe upozornily už z dálky drobnými kvítky v růžových odstínech. Tato rostlina je stálezelená a opravdu jen minimálně náročná. Dokáže totiž přežít i v chudé kyselé půdě v podrostu stromů, kde musí občas nějakou dobu vydržet v suchu. Její krása je poměrně náročné odolat, ale nemá smysl se s tím prát. Vřesy do zahrady rozhodně patří a pěstovat je mohou i ti, co se musí spolehnout jen na pěstitelské možnosti balkonu nebo terasy, skvěle jim to totiž sluší v jakýchkoliv nádobách. Určitě je ale nepovažujte jen za podzimní rostli-

ny, díky tomu, že je seženete v mnoha kultivarech i s pestře zbarvenými výhony, budou krásným doplňkem i pro další rostliny v jiných ročních dobách. Pokud ale máte na své zahradě ještě trochu volného místa, založte si rovnou vřesoviště. To by mělo být co nejvíce podobné přírodním vřesovým společenstvům. Pro inspiraci si zajedte třeba do pískovcových oblastí severních Čech, kde vřesy tvoří nepřehlédnutelný koberec v růžových tónech. Ve vřesovišti ale tento druh rozhodně nemusí být sám, poradíme vám i další kyselomilné rostliny, které vykouzlí celoroční podívanou. O barvy rozhodně nebude nouze!

Vřes potřebuje hlavně rašelinu

I když by se mohlo zdát, že vřes rostoucí na chudých písčitých půdách poroste téměř všude, pravda je úplně jiná. Při dodržení podmínek vás ale bude na zahradě těšit dlouhé roky.

8 tipů pro pěstování vřesu

1. Vyberte ideálně slunné stanoviště, vřes ovšem poroste i v polostínu a přežije i stín, i když v něm nebude vytvářet zahuštěné keříky.

2. Pokud budete vřes sázet na zahradu, určité půdu pečlivě odplevelte, zrýpejte a vylepšete rašelinou. Vřesy podobně jako další vřesovištní rostliny vyžaduje kyselé pH půdy, které se pohybuje v hodnotách od 5 až 6. Okyselení se dosáhne přidávkem čisté rašelin, na které moc nešetřete, měla by být důležitou součástí původní zahradní zeminy. Oba materiály ovšem pečlivě promíchejte, aby se vzájemně spojily.

3. I při výsadbě vřesu do nádob pamatujte na rašelinu. Tu promíchejte s klasickým

substrátem pro zahradní rostliny. Nádoby by určitě měly být vybaveny drenážním otvorem pro odvod přebytečné vody.

4. Vřesy si ze zahradnického centra přinesete v květináčích. Po vyjmutí z nádoby je nutné zahradnickou lopatkou narušit kořenový bal, čímž se podpoří prorůstání kořenů do okolní zeminy.

5. Po výsadbě častěji zalévejte, zakořeněné rostliny pak vydrží i krátkodobé sucho. Pokud ale chcete, aby se vřesy například ve vřesovišti důkladněji rozrostly, na zálivku nezapomínejte ani v následujících letech.

6. Protože rostou v chudých půdách, ani na vaší zahradě nebudou moc nároč-

né na živiny. Po několika letech je ale můžete přihnojit minerálním hnojivem pro kyselomilné rostliny. Určitě pro hnojení nepoužívejte hnojiva bohatá na dusík nebo vápník. Obě živiny jsou nežadoucí.

7. Na zahradě budou pro vřes dobrým sousedem další kyselomilné dřeviny. Dobrou volbou bude vřesovec, daběcie, ze vzrůstnějších keřů pak rododendrony, azalky nebo jalovce.

8. Často se zapomíná, že i tyto poměrně kompaktní keříky potřebují jednou ročně upravit tvarovacím řezem. Ideální dobou je jaro, kdy zrovna nekvetou. Řez ale musí být citlivý a nesmí zasahovat do staršího dřeva. Plotovými nůžkami tak vlastně zastříhnete jen koncové větévky. Díky této péči si rostliny udrží kompaktní růst.

Nejlepšími parťáky pro vřes budou dýně,
listopadky i okrasná kapusta.

Vřes vynikne i sám
o sobě, stačí ho do-
plnit třeba hliněným
květináčem.

Na terasu i balkon

Jednoduché
dozdobení listy
a lýkem zvládnou
i děti.

Vícebarevné vřesy
doplňte zajímavou
nádobou.

Dýňňová dekorace

na stůl pro ještě hravější podzim

Jak na to:

Podzim jednoznačně patří mezi nejpestřejší roční období, které se navíc nese v duchu sklizně. Vytvořte si s námi podzimní dekoraci na stůl, ve které bude hrát hlavní roli dýně, obilné klasy, sušené květiny i floristické doplňky s podzimní atmosférou.

POMŮCKY:

- Štípačky
- Nůž nebo pilka na aranžovací hmotu
- Zahradnické nůžky
- Floristický drátek šedý nebo zelený
- Hliněný květináč (průměr 20 až 30 cm) a podmiska
- Keramická dýně
- Tavná pistole s tyčinkami
- Šedá aranžovací hmota pro sušené květiny

MATERIÁLY:

- Sušené květiny a okrasné trávy (kraspedie, okrasná tráva zaječí ocásek)
- Obilné klasy – ječmen, žito, oves přírodní i bělený
- Výhony tilandsie provazkovité (možné nahradit mechem)
- Floristické doplňky – miniaturní dýně z polystyrenu nebo umělé hmoty, dřevěné, keramické nebo sušené listy, šišky, umělé dubové žaludy apod.

1. Na výrobu podzimní dekorace budete kromě květináče, podmisky, aranžovací hmoty a keramické dýně potřebovat také různé druhy obilovin a sušených květin. Všechny materiály i pomůcky si připravte tak, abyste je měli hned po ruce.

2. Než se pustíte do aranžování, připravte si květináč s podmiskou i tavnou pistolí včetně tyčinek. Květináč by měl mít průměr přibližně 20 nebo 30 cm, ale záleží na velikosti dýně, která představuje hlavní téma této dekorace.

3. Nechte si nahřát tavnou pistolí a přilepte ke spodní části květináče podmisku. Zatímco květináč vytvoří podstavec, podmiska bude fungovat jako základ pro aranžování.

4. Podmisku vyplňte aranžovací hmotou. Menší výšky jednoduše nařežete pomocí nože s dlouhou čepelí. I hmotu můžete k podmisce připevnit tavnou pistolí.

5. K aranžovací hmotě připevněte výhony tilandsie. S upevněním na několika místech pomohou háčky, které vyrobíte z asi deset centimetrů dlouhého drátku přeloženého v polovině délky.

6. Na vrstvu z tilandsie usadíte keramickou dýně, která vytvoří dominantu celé dekorace.

7. Kolem dýně vytvořte „límec“ z obilných klasů. Klasy postupně zapichujte do aranžovací hmoty ukryté pod výhony tilandsie. Mezi klasy zakomponujte také sušené květiny i barvený zaječí ocásek.

8. Nakonec tavnou pistolí přilepte různé floristické doplňky v podobě listů, miniaturních dýní a žaludů. Protože v dekoraci převažují přírodní barvy, volte doplňky v oranžových a cihlových podzimních odstínech.

”

Dýně k podzimu přirozeně patří, bude jí to slušet i v podzimní dekoraci na stůl. Pokud se rozhodnete tentokrát pro keramické provedení, volte raději decentní přírodní odstín, který se nebude barevně rušit s dalšími doplňky.

”

9. Dekorace díky obilným klasům, sušeným květům i floristickým doplňkům vydrží dlouho v dobrém stavu. Perfektně podtrhne podzimní atmosféru nejen u vás doma, ale také na jakékoliv podzimní zahradní oslavě.

Zdravá dobrota ukrytá ve skořápce

Bereme je tak nějak samozřejmě, protože je potkáváme ve volné přírodě, ve stromořadí u silnice i ve starých sadech. Skořápkoviny jsou přitom další možností, jak si rozšířit svou vlastní sbírku jedlých rostlin. Jaké druhy stojí za zkoušku a kam je na zahradě vysadit?

Za skořápkoviny se považují různé druhy ořešáků, ořechovců, lísek i mandloň, která dříve platila za vyložené teplomilnou dřevinu. Většina těchto druhů se hodí hlavně na velkou zahradu, kde se mohou nerušeně rozrůstat, což platí hlavně u ořešáku královského i ořechovce pekanu. Žádným drobečkem ale není ani líska obecná nebo přistěhovalc z teplých krajů, mandloň. Pokud to jen trochu jde, určitě si některou z těchto dřevin vysadte, sklizeň plodů s výživným jádrem stojí za to, navíc se dají velmi dobře a hlavně dlouhodobě skladovat, což jen tak o žádném ovoci či zelenině neplatí.

Dobrá volba hlavně na velké zahrady

Kam skořápkoviny vysadit?

Tip 1

I jediná solitéra stačí

To platí vlastně u všech skořápkovin, protože dorůstají značných rozměrů. V dobrém roce i z jediného ořešáku královského dokážete během podzimu sklídit až 50 kg ořechů. V případě lísky obecné je to sice o dost méně, ale i tak tři kilogramy jader včetně skořápky poslouží jako vydatný zdroj minerálů i bílkovin. I dobře zapěstovaná mandloň se za péči odvědí, a to až 50 kg jader včetně skořápky.

Tip 2

Všechny pohromadě v jedlém lese

Pokud máte rádi ve výsadbách systém, pak vás jistě osloví permakulturní společenstvo, jedlý les. V něm vedle sebe rostou hned v několika patrech různé rostliny s jedlými plody. Zatímco horní patro ovládají mohutné stromy, o něco níže rostou keře, které pak podrůstají byliny. I v jedlém lese vedle sebe mohou růst různé druhy ořešáku, odrůdy lísek a na chráněném stanovišti v závětří pak krásná mandloň.

Známé i méně známé skořápkoviny

Ořešák královský
(*Juglans regia*)

Určitě mu promineme, že u nás není původní. Tento ořešák se hodí opravdu jen do velkých zahrad, kde vytvoří zajímavou dominantu. U odrůd je dobré sledovat, zda se jedná o kameňáky, papíráky, polopapíráky nebo křapáče. Tento pojem totiž vypovídá o pevnosti skořápky. Tu lze nejlépe rozlousknout u papíráku. Dostupné jsou už i odrůdy s karmínově zbarveným jádrem. V podrostu všech ořešáků neprospívají jiné rostliny kvůli látkám, kterými je ořešák odpuzuje.

Potřebuje: stanoviště chráněné od severu před ledovým větrem, slunce, půda hluboká písčitohlinitá s obsahem humusu a vápna

Doba sklizně: září a říjen

Výška: přes 20 m

Líška obecná
(*Corylus avellana*)

I když planě rostoucí lísky snesou i velmi nekvalitní půdu, šlechtěným odrůdám raději dopřejte zeminu kvalitní a dobře propustnou. Tyto keře tvoří až čtyři metry širokou korunu, proto jim už při výsadbě dopřejte dostatek místa. U odrůd je nutné zjistit, zda se jedná o samosprašné nebo cizosprašné rostliny. V druhém případě je nutné na jeden pozemek vysadit více rostlin. Odrůdy lísek se liší nejen velikostí oříšků, ale i tvarem listenů kryjících skořápku nebo barvou.

Potřebuje: slunce nebo polostín, hlinitopísčité dobře propustná půda

Doba sklizně: září a říjen

Výška: 3 až 6 m

Ořešák černý
(*Juglans nigra*)

Tento druh ořešáku bývá k vidění v některých lesích nebo městských parcích. Tvoří plody s velmi pevnou skořápkou, dekorativně zbrzděnou, ze které jde sice chutně, ale v porovnání s jádrem ořešáku královského malé jádro těžko vyjmout. Z jeho ořechů se vyrábí dekorativní předměty včetně šperků.

Potřebuje: podmínky stejné jako u ořešáku královského

Doba sklizně: říjen

Výška: 20 až 30 m

Mandloň obecná
(*Prunus dulcis*)

Už dávno neplatí, že se mandloň hodí jen do vinařských oblastí, odolnější odrůdy porostou i ve vyšší nadmořské výšce. Jen to chce vybrat správné místo pro výsadbu a zvolit odolnou odrůdu. Mandloním se všeobecně daří na stejném místě jako meruňkám nebo broskvoním. Vyberte proto stanoviště u zdi domu nebo u jakékoliv stěny, která zabrání průtahu ledového větru. Při výběru odrůdy je nutné brát v úvahu, jestli je samosprašná nebo cizosprašná. I když se tyto v době květu velmi krásné stromky jeví jako novinka, na našem území se pěstovaly už před čtyřmi sty lety.

Potřebuje: slunce, stanoviště chráněné před studeným větrem i mrazem, vápenitá a dobře propustná půda

Doba sklizně: srpen až září

Výška: 10 m

Mezi skořápkoviny patří také ořechovec pekan (*Carya illinoensis*)

Pochází ze Severní Ameriky. I když zřejmě tento druh v oblíbenosti ořešák ani lísku nepředbehne, i tak je to poměrně zajímavá dřevina s chutnými jádry. Kromě toho, že dorůstá opravdu impozantní výšky až 50 metrů, je nutné počítat i s tím, že je náchylný na silné mrazy v zimě i jarní mrazíky, k dozrávání plodů navíc potřebuje horké léto. Rozhodně je to však další dřevina, která by v budoucnu mohla v teplejších oblastech zpestřit sortiment skořápkoviny.

Mandle z Hustopečí

Mandle často považujeme za specifickou plodinu, kterou do České republiky musíme dovážet. Jen málokdo ví, že i pěstování mandloní má u nás svou historii, na kterou se povedlo navázat Hustopečské mandlárně.

Proč mandle zařadit do jídelníčku?

Protože jsou samozřejmě dobré, ale kromě příjemné chuti nabídnou i celou řadu pro tělo prospěšných látek. Kromě bohaté zásoby tuků obsahují velké množství bílkovin, vitamíny skupiny B, vitamín A a C a kyselinu listovou. Z minerálních látek v jádrech nechybí vápník, hořčík, fosfor, zinek nebo mangan. Kromě toho, že je to zdravá, energeticky vydatná svačinka na cesty, je to i zdravý způsob, jak nahradit klasickou obilnou mouku, což ocení každý celiak. Hlad na cestách zaženete i jedinou hrstičkou mandlí. Dá se z nich vyrobit i mandlové mléko vhodné pro alergiky na laktózu. Jejich specifickou chuť navíc nejde ničím nahradit, jsou prostě jedinečné.

MANDLOVÉ TIPY

MANDLE NATURAL 120 g
Přírodní pochoutka pro každou příležitost.

MANDLE SLADKÉ 150 g
Ochucené sezamem, karamellem s mořskou solí, hořkou čokoládou a cukrem.

MANDLE SLADKÉ 150 g
Se sušenými malinami, kokosem, skořicí a hořkou čokoládou.

MANDLE UZENÉ 120 g
Ideální pochoutka k vínu a Mandlovce.

VIŠŇOVÁ MANDLOVKA 0,5 l
Višňový likér s mandlovým nádechem s obsahem alkoholu 33 % obj.

PAŠTIKA S MANDLOVKOU 130 g
Poctivá paštika zjemněná Mandlovkou z Hustopečské mandlárny.

MANDLOVKA 0,5 l
Vyrobená podle receptury bývalého správce hustopečských mandloňových sadů Rudolfa Poslušného. Obsah alkoholu 38 % obj.

V zahradnických centrech vám nabízíme mandle zpracované v Hustopečské mandlárně. Kromě paštiky tu najdete mandle v přírodní i ochucené podobě, ale nechybí ani Mandlovka, kterou rodinná hustopečská mandlárna zahájila svoji výrobu před deseti lety.

Na podzim vysadíte, na jaře vykvetou

Pokud nezmeškáte podzimní výsadbu cibulovin, máte jisté, že vám na jaře zalijí zahradu ty nejpestřejší barvy. Poradíme vám, pro jaké druhy je podzimní termín ideální, do jaké hloubky se cibulky sázejí i proč je výhodné je sázet do hnízd.

“*Výsadba cibulovin nebaví jen dospělé, je to společlivá zábava i pro děti. Vybavte je jejich vlastním nářadím, se kterým jim to půjde samo!*”

5 tipů pro výsadbu cibulovin

1. Cibulovinám to sluší ve skupině

Správného efektu dosáhnete, když cibulky vysadíte do jedné větší jamky minimálně po pěti až patnácti kusech. Jedině tak dosáhnete vytouženého barevného efektu. Skupinová výsadba je efektní především u drobných cibulovin nižšího vzrůstu, ale má svůj význam i u tulipánů a narcisů s velkými květy.

2. Pohlíďte správnou hloubku výsadby

U všech cibulovin platí pravidlo výsadby do hloubky dvouapůlnásobku výšky cibule. Mělčí výsadba rozhodně není vhodná, cibule se totiž v půdě při změně teploty „stěhují“ a s velkou pravděpodobností by doputovaly až na povrch záhonu. Při výsadbě po více kusech cibulí v jedné jamce si hlídejte také rozstup, ten by se měl rovnat trojnásobku průměru cibule.

3. Vylepšení půdy a hnojení

Do výsadbové jamky určitě cibulkám dopřejte trochu zahradnického substrátu, který odlehčí půdu v záhonu. Všeobecně by zemina měla být dobře propustná. V těžké jílovité půdě mohou některé cibule zahnívat. Pokud se rozhodnete pro hnojení, používejte výhradně minerální hnojiva, která se aplikují několik dní před výsadbou.

4. Ten správný termín

Jarní cibuloviny se vysazují už od konce srpna. Za ideální se ovšem považuje září a říjen. Protože se ale dlouhodobě posouvá nástup zimy, je možné cibuloviny vysadit i v listopadu. Každý rok je však jiný, proto je třeba sledovat průběh počasí. Cibuloviny by každopádně do zimy měly stihnout zakořenit, jinak hrozí jejich vyhnití.

5. Rozkvést mohou nejen záhony

Kromě toho, že to cibulovinám sluší na záhonech nebo v nádobách na terase, mají své místo i v trávniku. V něm se uplatňují především takové, které nevyžadují každoroční vyjmutí z půdy. Chybu tedy neuděláte s narcisy. Stejně tak oceníte rychlé rozrůstání, což je běžné pro drobné cibuloviny, které se množí dělením cibulky i přesevem. Takovou „trávníkovou“ cibulovinou je určitě modřelec, ladoňka nebo třeba krokus.

Vysadte si...

Nastává doba výsadby tulipánů, narcisů i drobných cibulovin, mezi které patří sněženky, bledule, krokusy, modřence, ladoňky, ladoničky, puškynie, taloviny, botanické tulipány či hyacinty. V této době se také vysazují na podzim kvetoucí ocúny.

TIPY PRO MALÉ ZAHRADNÍKY

Dětské hrábě
nejen na spadané
listí MyFirstFiskars

Koště pro
perfektní úklid
MyFirstFiskars

Lopatka na odklízení
zeminy i sněhu
v zimě MyFirstFiskars

Dětský rýč s
hliníkovou násadou
MyFirstFiskars

Sada lopatky
a kultivátoru
MyFirstFiskars

Sada dvou lopatek,
kultivátoru a kartáče
MyFirstFiskars

Voděnka, pestrolistá květina nejen do závěsného květináče

Nenáročná voděnka původem především z tropických a subtropických oblastí Ameriky a Karibiku možná znáte také pod názvy tradeskancie nebo podénky. Tyto pokojovky na sebe upozorní díky pestrým listům v závěsném květináči i jako podrost pod jinými pokojovými rostlinami.

Rod voděnek (*Tradescantia*) pojmenoval švédský botanik Carolus Linnaeus na počest významných zahradníků a sběratelů rostlin – otce Johna Tradescanta (1570–1638) a jeho syna (1608–1662). John Tradescant mladší jako první přivezl do Anglie voděnku virginskou (*Tradescantia virginiana*). Tato odrůda s modrými a bílými okvětními lístky se pěstovala v Oxfordské botanické zahradě již od roku 1648. Během 16. století se poté voděnka

postupně rozšiřovala do Evropy a zbytku světa díky obchodním cestám. V dnešní době je mnoho druhů i odrůd dostupných jako okrasných a pokojových rostlin. V mírném klimatu je možné některé voděнки pěstovat také jako trvalky, které na zimu zatahují do půdy a na jaře opět raší. Dobrým příkladem je voděnka virginská. Převážně se ovšem jedná o pokojové rostliny, které rozzáří barvami svých listů byt nebo zimní zahradu.

” *Nové rostliny velmi snadno vypěstujete z krátkých částí výhonů a fragmentů kořenů. Stonkové řízků zakoření ve sklenici vody i v substrátu pro pokojové rostliny. Jakmile vám mladé rostliny zakoření, vysadte je do květináče alespoň po pěti kusech, aby vytvořily hustý porost.*

Jana Brabcová,
Zahradnické centrum Brabec, Modřice

Podmínky pro pěstování:

- Nejlépe se jí daří na světlém stanovišti, kde na ni nebudou dopadat přímé paprsky letního slunce. Odrůdy s tmavšími listy si skvěle poradí i se stínem.
- Nedostatek světla u světle panašovaných odrůd se projeví mdlým vybarvením listů a protáhlým růstem výhonů.
- Od jara do podzimu vyžaduje vydatnou a pravidelnou závlivku. Přes zimu je nutno závlivku omezit. V podmisce by neměla déle zůstat žádná přebytečná voda.
- V případě hnědnutí listů je potřeba voděnce dopřát více vody. Hnědnutí špiček listů způsobuje suchý vzduch. Rostlina proto ocení pravidelné rosení.
- Ideální je pokojová teplota, přes zimu by neměla klesnout pod sedm stupňů.

**TRADESCANTIA
ZEBRINA
'Purple'**

**TRADESCANTIA
VIRGINIANA**

**TRADESCANTIA
ALBIFLORA
'Nanouk'**

**TRADESCANTIA
ALBIFLORA
'Albovittata'**

**TRADESCANTIA
SPATHACEA**

TIPY PRO VAŠE POKOJOVÉ ROSTLINY

AGRO SUBSTRÁT PRO INTERIÉR 50 l

Substrát ze směsi vytríděné světlé a tmavé rašeliny, kokosové rašeliny, kokosových vláken, perlitu a zeolitu. Má upravené pH a je obohacený živinami.

AGRO POKOJOVÉ ROSTLINY 1 l

Vynikající kapalné hnojivo vhodné pro všechny pokojové kvetoucí i nekvetoucí rostliny.

AGRO VITALITY KOMPLEX 0,5 l

Zvláště vhodný je pro rostliny oslabené, nerostoucí a zanedbané. Vedle hlavních živin a mikroprvků obsahuje tzv. urychlovač růstu.

PARAZITICKÉ HLÍSTICE PROTI SMUTNICÍM – Nemaplus

Tyto drobné hlístice napadají larvy smutnic a aktivně je likvidují. Aplikují se závlakou do květináčů. Dospělce je nutné vylákat na žluté lepkové desky.

NEJ ZAJÍMAVOSTI:

1. V domovině se semena voděnek díky svému tvaru velice snadno šíří i na velké vzdálenosti díky větru.
2. Některé odrůdy mají schopnost vytvářet husté půdopokryvné koberce, které brání klíčení a růstu jiných rostlin. Právě z tohoto důvodu jsou určité odrůdy v několika zemích (např. Nový Zéland) považovány za invazivní plevele a jejich prodej je zakázán.
3. V našem podnebí voděnka nepřežívá, proto se tu nekontrolovatelného šíření ve volné přírodě nemusíme obávat, naopak ji můžeme doma s radostí pěstovat a radovat se z jejich krásných dekorativních listů.

Možná jste si v letním Zpravodaji všimli, že na mapě na poslední stránce přibýlo hned několik nových bodů označujících další adresy, na kterých najdete naše členy. Rádi bychom vám tentokrát představili rodinu Novákovou a Florovu.

Sdružení zahradnických center představuje **nové členy**

Zahradnictví Novák, Hlučín

Zahradnictví Novák si zakládá už od roku 1993 na pílí, práci a lásce k přírodě rodiny Nováků.

Václav a Marie společně založili zahradnictví, které se časem rozrostlo v orientační bod Hlučínska. Už třetí generace Nováků s láskou přispívá k „dobré pověsti naší firmy“, jak si Václav Novák přál a zapsal do svých deníků. Už třetí generace radostně pečuje o krásy přírody a šíří je dál, do vašich zahrad a domů, do vašich životů. Se Sdružením zahradnických center začali Milan s Hankou spolupracovat v roce 2017, díky čemuž mohou nabízet ještě kvalitnější služby a širší sortiment pro zákazníky.

Takže kdo jsme?

Jsme Novákoví. Záleží nám na tom, aby byl svět aspoň trochu zelenější. Pěstujeme rostliny k vám domů i na zahradu. Bylinky do kuchyně, stromy do ulic, orchideje darem, jabloně do sadu, borůvky za dům.

Zahradna Flora, Úvalno

Budoucnost vaší zahrady

Rodinné zahradnické centrum Zahradna Flora provozují manželé Pavlína a Pavel Florovi a najdete ho v Úvalně u Krnova. Můžete se tu těšit na velmi příjemné prostředí plné krásných květin, stromů a rostlin.

Hlavní důraz Florovi kladou na vysokou kvalitu veškerého nabízeného zboží. Neméně důležitý je pro ně osobní přístup k zákazníkovi a odbornost obsluhy. Celoročně u nich naleznete široký sortiment rostlin z celého světa a veškerých potřeb pro zahradničení. Nabízí zde mnoho druhů okrasných dřevin, trvalek, skalniček, travin, bylinek, léčivých rostlin a velmi širokou škálu sezonních květin. Jsou specialisté na ovocné stromky, drobné i netradiční ovoce. Pravidelně uvádí do prodeje novinky a zajímavé netradiční rostliny. Aktuálně se Florovi připravují na velmi oblíbené dýňové slavnosti, které se budou konat opět v druhé polovině září a na které se zákazníci po dvouleté přestávce již velmi těší. Tímto vás na ně srdečně zvou.

Třeba ještě nevíte...

Florovi také provozují květinářství Květiny Flora v krnovském Kauflandu, kde nabízí pestrý výběr čerstvých květin, zajímavých pokojových rostlin a moderních aranžmá. Oceníte zde velký výběr drobných dáreků, kvalitních vonných svíček, ale zejména nádherně uvázané kytice s možností jejich doručení až do domu.

Pichlaví vytrvalci,
kteří vydrží všechno
Jalovce

Jalovce možná znáte i díky jejich kulovitým plodům, kterým se říká jalovčinky. Jsou to ale také neskutečně nenáročné keře, které si až na pár výjimek poradí i s poměrně extrémními podmínkami, ve kterých by jiné dřeviny jen tak nerostly.

Stálezelené jalovce (*Juniperus*) vám svým vzhledem mohou připomínat cypřiše, se kterými jsou dokonce i příbuzné. I když od nich není možné očekávat podzimní barevné proměny, na které jsme zvyklí u opadavých listnáčů, i tak určitě stojí za pozornost. Pokud totiž hledáte dřeviny pro výsadbu na nepřilíši ideální stanoviště se suchou nebo dokonce kamenitou půdou, budou to právě jalovce, kterým se tu bude skvěle dařit. Pozor, vyšlechtěné kultivary jsou neskuteční chameleoni, kteří se mohou od původního druhu výrazně

lišit jak vzhledem, tak i výškou. Půdopokryvné druhy jsou vhodné pro výsadbu do svahu nebo dokonce na skálu. Zajímavě zbarvené jalovce pak zaujmou i v nádobách na terase či balkonu nebo na střešní zahradě. Sloupovité kultivary našeho domácího jalovce obecného vyniknou třeba i v pestrobarevném vřesovišti nebo na větší skalce. Věděli jste, že se jalovce nezbarvují pouze do svěže zelené barvy? Kultivary mohou být dokonce i sivomodré nebo žlutě či bíle panašované. Vítejte v jejich světě!

Keře mnoha tváří a barev

Jalovec obecný – *Juniperus communis*

Náš domácí druh roste v nížinách i v horských oblastech, kde dokresluje typický vzhled podhorských pastvin. Původní druh je více rozkladitý, na zahradě se pak často pěstují hlavně úzce i široce sloupovité nebo kuželovité kultivary, kterým to sluší v přírodních travnatých výsadbách i ve vřesovišti.

Výška: 2 až 5 m

Jalovec stěsnaný – *Juniperus squamata*

Různorodý vzhled je typický i pro různé kultivary tohoto svěže zeleného jalovce. Jeho kultivary bývají poměrně často modrosivé a rostou poléhavě, všeobecně více kompaktně. Tento druh nesnáší žádné větší sucho, oproti jiným příbuzným chce trochu rozmazlování.

Výška: až 5 m

Jalovec poléhavý – *Juniperus procumbens*

Pokud hledáte poléhavý jalovec, který dokáže nahradit trávnik na místech, kde by se zelenému koberci moc nedařilo, pak je to ta správná volba. Tento japonský druh vytváří do prostoru rozprostřené větve.

Výška: okolo 0,5 m

Jalovec chvojka – *Juniperus sabina*

Poléhavý a široce rozložitý druh vhodný pro plošnou výsadbu do svahu i pro ozelenění skal nebo jinak komplikovaných stanovišť. Původní druh má výhony svěže zelené, kultivary mohou být sivomodré nebo žlutě panašované.

Výška: okolo 1 m

Jalovec plazivý – *Juniperus horizontalis*

Je to bezesporu nejnižší druh jalovce, který se pěstuje jako půdní pokryv nejen ve svazích. Je to také zajímavá rostlina do nádob na terasu nebo na skalku či suťoviště. Pro tento keř je typický lehce fialový nádech větví během zimy.

Výška: 0,1 až 0,5 m

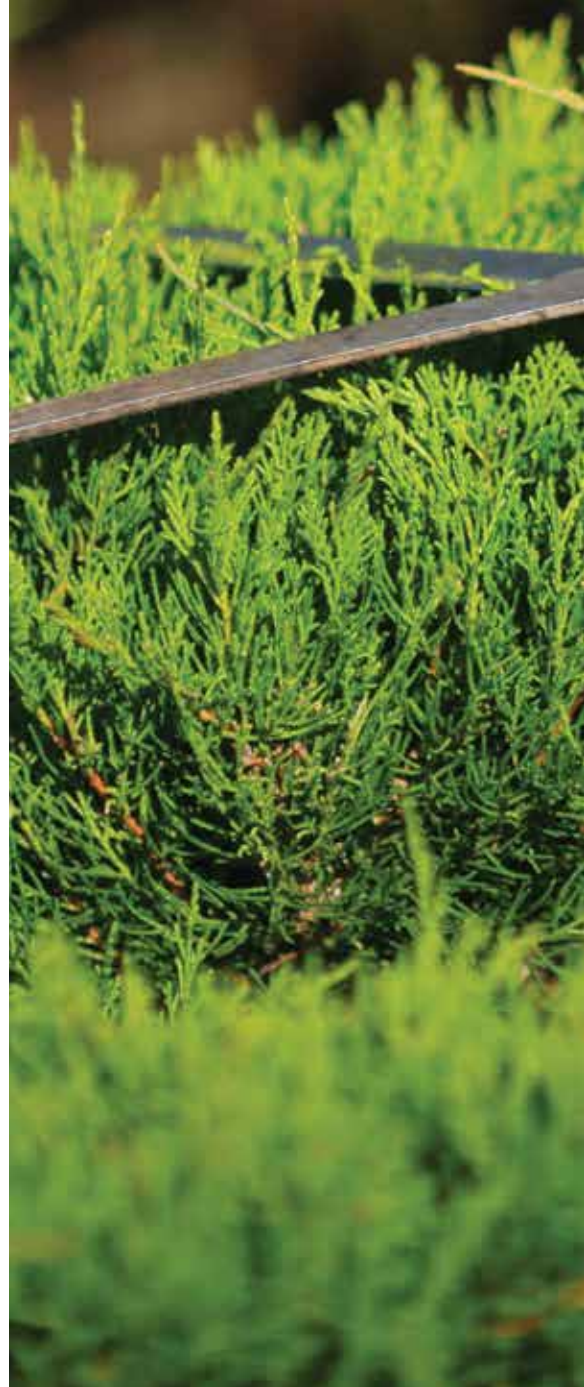
Jalovec čínský – *Juniperus chinensis*

Není zrovna snadné jednoslovně vyjádřit vzhled tohoto jalovce, kultivary totiž mohou růst stromovitě až do výšky několika desítek metrů, jiné ale dorůstají třeba jen dvou metrů. Protipólem vysokých jalovců čínských jsou pak spíše poléhavé kultivary vysoké sotva jeden metr. I jejich barevnost je různá, kromě svěže zelených jsou běžné odstíny sivé i žlutě nebo bíle panašované.

Výška: 1 až 20 m

Jak na tvarování

Jalovce velmi dobře snáší řez, a to dokonce i ten tvarovací. Právě proto se z mladých semenáčků dají zapěstovat i bonsaje. Z motnějších druhů lze tvarovacím řezem vytvořit různé živé sochy. Tvarovat se ale dají i jalovce nižšího vzrůstu, u nich však volte spíše zpětný řez, při kterém dojde ke zkrácení koncových větví. Výhon se pak rozvětví a následně i zahustí. U poléhavých nebo sloupovitě rostoucích kultivarů je ovšem tvarování spíše zbytečné, tyto vyšlechtěné odrůdy totiž rostou přirozeně kompaktně. U sloupovitých rostlin může dojít při silném větru k rozklesnutí, a tím pádem i narušení struktury. I v tomto případě se dají škody napravit. Nejlepším řešením bude zajištění dřeviny provázkem a zkrácení výhonů.

Několik rad pro výsadbu a výběr stanoviště:

- Jalovcům se daří hlavně na plném slunci, ale snesou i polostín. Do stínu je však nevysazujte, rostly by řídce.
- Na půdu mají obdobné nároky jako suchozodorné borovice. Vyhovuje jim tedy půda dobře propustná s obsahem písku. Nevadí jim dokonce ani kamenitá půda, konec konců některé druhy si poradí i s výsadbou na rozpukanou skálu.
- Nízké půdopokryvné druhy vysazujte v množství jeden až dva kusy na metr čtvereční, mohutné jalovce si ale zaslouží mnohem více místa, aby si konkurovaly s okolními rostlinami.
- Protože tyto keře seženete výhradně v kontejneru, při výsadbě jim po vyjmutí z květináče

- nezapomeňte narušit kořenový bal. Pokud byste tak neudělali, kořeny by měly tendenci růst stále v původním balu a neprorůstaly by do okolí. Tento jev možná znáte také jako „květináčový efekt“.
- Při výsadbě jalovcům dopřejte substrát pro jehličnaté nebo okrasné dřeviny.
- Vhodným mulčovací materiál je především kůra, můžete ale použít také štěpku nebo kamennou drť či valouny.
- Po výsadbě rostliny zalévejte. Jakmile pak zakoření, většinou si poradí i se suchem.
- Hnojení nevyžadují vůbec, pokud jim ale i tak chcete dopřát, na jaře je pohnojte minerálním hnojivem pro jehličnany.

Jalovce jsou na pěstování nenáročné a netrpí příliš chorobami, jsou ovšem ohroženy dvoubytnou houbou, která pro svůj život potřebuje dvě rostliny. Právě jalovec (nejvíce náchylný je jalovec čínský a jalovec chvojka) je hostitelem, zatímco hrušeň obecná představuje mezihostitele. Proto by se tyto ovocné stromy neměly pěstovat v blízkosti jalovců, onemocnění je totiž vázané na přítomnost obou hostitelů. Jalovce je možné preventivně chránit vhodným fungicidem dvakrát ročně, a to v březnu až dubnu a podruhé v září nebo říjnu.

Tomáš Beneš, Zahradnické centrum
Dvořák a syn, Teplice, Most

TIPY PRO VAŠI ZAHRADU

AGRO HOŘKÁ SŮL 11

Hořečnaté hnojivo pro rychlé odstranění nedostatku hořčíku, který se projevuje hnědnutím a zvýšeným opadáváním jehličí.

AGRO SUBSTRÁT PRO OKRASNÉ DŘEVINY 20 I

Speciální složení, vyvážený obsah živin a upravená hodnota pH podporují správnou funkci kořenového systému.

SILVA TABS 25 ks

Pomalou rozpustné NPK hnojivo v tabletách pro přihnojování jehličnanů účinné po dobu celého roku.

Nejznámější jsou Sowerbyho botanické ilustrace, které jsou propracované do nejmenšího detailu.

James Sowerby

(21. 3. 1757 – 25. 10. 1822)

James Sowerby byl britský přírodovědec, ilustrátor a mineralog. Jeho ilustrace jsou známé díky svým propracovaným detailům, použití výrazných barev a jednoduchým textům, což mělo za cíl oslovit širší publikum a zvýšit jeho zájem o přírodovědná díla. Během práce s minerály také vyvinul svou vlastní teorii barev.

Královská akademie umění

James často kreslil zkameněliny.

James se velice brzy rozhodl stát se malířem květin. Na královské akademii, kde studoval kresbu portrétů, přešel ke studiu historie přírody. Jeho zájmy byly široké, od mineralogie přes paleontologii až po studium botaniky a ilustrace.

S manželkou Annou Brettingham De Carle měli tři syny. Přezdívalo se jim Sowerbyho rodina přírodovědců. Jeho synové a vnukové pokračovali s přispíváním do přírodovědeckých děl, a tak se jejich příjmení stalo neodmyslitelnou součástí přírodovědecké historie.

V roce 1790 začal James pracovat hned na několika velkolepých projektech. Jedním z nich byl

magazín Anglická botanika, v originále nazvaný English Botany, který byl pravidelně publikován dalších 23 let a obsahoval 2592 ručně malovaných ilustrací, díky nimž začal být magazín označován jménem Sowerbyho botanika (Sowerby's Botany). Velké množství rostlin v tomto magazínu získalo svou první oficiální publikaci. V tomto díle pak nadále pokračoval syn Jamese Sowerbyho James De Carle Sowerby, který přispěl 204 ilustracemi.

Jeho další projekt byl podobně rozsáhlý. Jednalo se o obsáhlý katalog mnoha zkamenělin bezobratlých živočichů nalezených v Anglii.

Tato publikace vycházela pravidelně v průběhu 34 let, kdy do ní později namísto Jamese přispívali jeho synové James De Carle Sowerby a George Brettingham Sowerby I. Hotové dílo obsahuje 650 barevných ilustrací rozříděných do sedmi svazků.

James Sowerby měl ve své sbírce několik tisíců minerálů, zkamenělin, vzorků rostlin, zhruba pět stovek exemplářů hub, z živočišné říše také mnoho čtyřnožců, ptáků a hmyzu, které získal od významných vědců své doby. Jedním z nejvýznamnějších exemplářů jeho sbírky byl první zaznamenaný anglický meteorit z roku 1795.

V osobní sbírce tohoto přírodovědce se nacházely tisíce minerálů i vzorků hub.

Travník je pro každého pečlivého zahrádkáře fenomén, který si zaslouží pozornost od jara do začátku zimy. I když by se mohlo zdát, že si na podzim vystačí jen se sečí, která v tomto období má take svá pravidla, pravdou je, že právě podzim ve velké míře rozhodne o tom, jak si zelený koberec poradí s mrazy i sněhovou peřinou.

Ani teď nezapomeňte na travník

Náročnost péče se do velké míry odvíjí od typu trávníku. Pokud vám tedy na zahradě roste intenzivně udržovaný trávník, který pravidelně sečete, hnojíte, důkladně dohlížíte na výskyt plevele a mechu, pak pro vás bude toto roční období stále ještě znamenat hodně práce. U květnaté louky nebo bylinného trávníku vás naopak nečeká téměř nic, bylinný trávník bude vyžadovat jen občasnou seč. Podzimní

péči o náročné typy trávníku tedy není dobré brát na lehkou váhu, jeho osud máte ve svých rukou. Na zimu ho připravte důkladnou vertikutací, díky které se provzdušní, pohnojte ho hnojivem, které podpoří jeho odolnost vůči nízkým teplotám, a myslíte na poslední seč, která by měla být o třetinu vyšší, než tomu bývá obvykle. Stále je ještě čas na dorovnání výmolů a dosev travního osiva.

”

Podzimní péče o trávník je tak trochu investice do jeho vzhledu a kvality na jaře. Důležitou roli v rychlosti jeho obnovy po zimě hraje hlavně hnojení a vertikutace, které patří mezi nejdůležitější činnosti, jež vás při údržbě trávníku na podzim čekají.

”

Text: (red); foto: Shutterstock, Agro CS

Zahrada

AGRO TRÁVNÍKOVÝ SUBSTRÁT 50 l

Vhodný pro zkvalitnění půdy při založení trávníku, při jeho překrývání během vegetace i při regeneraci poškozených míst.

KRISTALON TRÁVNÍK 0,5 kg

Krystalické, vodorozpustné hnojivo, které podporuje zdravý růst trávníku. Doporučujeme ho aplikovat do konce léta, poté začnete používat Agro Podzimní travníkové hnojivo.

AGRO NATURA ORGANICKÉ TRÁVNÍKOVÉ HNOJIVO 8 kg

Unikátní přírodní organické hnojivo ve formě granulek s dlouhodobým účinkem, určené pro všechny typy trávníků.

FLORIA TRÁVNÍKOVÁ NÁPLAST 3 v 1

Ideální pomocník pro opravu vzhledu trávníku. Obsahuje kokosový substrát, osivo a dlouhodobě působící hnojivo pro trávník.

FLORIA TRÁVNÍKOVÉ HNOJIVO PODZIM 2,5 kg

Hnojivo s vysokým obsahem draslíku zvyšuje odolnost trávníku proti vymrzání a snižuje napadení trav houbovými chorobami.

Co všechno zelenému koberci na podzim dopřát?

1. Vertikutace se provádí nejčastěji v září a říjnu, v teplém roce se dá stihnout ještě začátkem listopadu. Její podstatou je odstranění mechu a zbytků odumřelé hmoty z povrchové vrstvičky zeminy. Těto hmotě se všeobecně říká plst' a na povrchu půdy vytváří při časté zátěži trávníku hůře pro vzduch a vodu propustnou vrstvu. Na pomoc při vertikutaci si vezměte motorový vertikutátor nebo vertikutační hrábě, ty se budou hodit nejen na malé plochy, ale také na prořez okrajů nebo méně přístupných ploch. Vertikutace se běžně provádí ve dvou na sebe kolmých směrech, přičemž po každé etapě se musí plst' vyhrabat ideálně hráběmi švédského typu.

2. Hnojivo je základem pro každý okrasný trávník. Samo o sobě funguje i herbicidně, plevelné druhy totiž nemají v oblíbenější podíl živin. Volte ideálně hnojivo určené pro toto roční období. Bývá v něm obsaženo méně dusíku, který je jinak výhodný pro rychlý růst, o to více ale obsahuje draslíku a hořčíku, které zpevňují pletiva listů a zvyšují tak odolnost vůči mrazu.

3. I na podzim trávník zalévejte. Zálivka je nutná i po vertikutaci nebo samotném hnojení.

4. Pokud se vám v trávníku „usídlil“ plevel, určité sáhněte po vyrývači plevelů. Menší množství bylin odstraní také zahradnickou lopatkou. Horší je to s plevelnými trávami. Například lipnici roční lze omezit opakovaným odstraněním pomocí vertikutačních hrábí, ale počítejte s tím, že to bude nějakou dobu trvat.

5. Pokud se v trávníku zabydleli hraboši nebo krtek, určité bude nutné ošetřit nerovnosti způsobené propadáním chodbiček těchto živočichů. Problem vyřeší trávníkový substrát, kterým vyplníte nerovnosti, a nakonec plochu dosejete travním osivem. Dosev je možný v září i říjnu.

6. Seč by měla být stále pravidelná. Tu poslední ale proveďte o třetinu vyšší. Trávník totiž jediné tak zvládne snížení teplot bez problémů. Při nízké seči hrozí jeho poškození.

”

Při hnojení trávníku si dávejte pozor na jeho rovnoměrnost. Pomocť vám mohou rozmetadla nebo ruční sypače. Po aplikaci hnojiva plochu pečlivě zalijte a na trávník ideálně dva dny nevstupujte.

Silvie Hlavatá, AZ Garden, s.r.o., Černá za Bory

”

Nerozuměli jste některým pojmem?

Alelopatie

Jedná se o biologickou interakci mezi dvěma rostlinami. Rostlina v pozici inhibitora ovlivňuje negativně další rostliny v okolí, které se v tomto vztahu označují jako amenzál. Alelopatie známá také jako antibióza bývá běžná u různých druhů ořešáků, které svými kořeny vylučují do okolní půdy jedovatou látku juglon. Ta okolním rostlinám zabraňuje v růstu. Právě proto se v podrostu ořešáků nedaří jiným rostlinám.

Celiak

Osoba s autoimunním onemocněním, které je spojené s nesnášenlivostí lepku. Lepek neboli gluten se nachází především v pšeničné mouce. I ostatní obiloviny ho v určitém množství obsahují.

Cizosprašná rostlina

Jedná se o dvoudomou rostlinu. Na jediném exempláři se nachází buď výhradně samčí, nebo samičí květy. K opylení jsou tedy nutné dvě nebo více rostlin. Mezi cizosprašné rostliny patří některé odrůdy zahradního kiwi (aktinidie význačná), olivovník evropský nebo rakytník řešetlákový. Bez opylovače rostlina sice vykvete, ale nevytvoří plody.

Dvoubytá houba

Jedná se o parazitickou houbu, která je ve svém vývojovém cyklu závislá na hostiteli a mezihostiteli. V našich podmínkách se často jedná o rez hrušňovou. V jejím případě je hostitelem jalovec, zatímco mezihostitelem je pak hrušeň.

Konifera

Jehličnaté dřeviny, někdy je termín definován jako jehličnany nízkého vzrůstu.

Ornitologie

Jedná se o vědu, která se zabývá studiem ptáků i jejich způsobem života.

Panašované rostliny

Je pro ně typická částečná ztráta chlorofylu způsobená genetickou náhodnou nebo cílenou mutací. Listy těchto rostlin mívají bílé či žluté znaky. Šlechtěním tak vznikají rostliny zvláště okrasné zbarvením svých listů.

pH

Vyjadřuje hodnotu půdní reakce na stupnici v hodnotách 0 až 14. Neutrální hodnota se nachází uprostřed, je jí číslo 7. Hodnoty nižší vyjadřují kyselou reakci, hodnoty vyšší zase zásaditou. Některé rostliny lze tedy podle požadavků na pH považovat za vápnomilné nebo kyselomilné.

Pinetum

Sbírka jehličnanů všech možných rodů i druhů.

Plst'

Hmota v trávníku obsahující odumřelé listy trav i části plevelů, jakékoliv další rostlinné zbytky nebo mech. Na povrchu půdy může tvořit vrstvu, která komplikuje přístup vzduchu i vody spolu s živinami do půdy.

Samosprašná rostlina

K opylení tato jednodomá rostlina nepotřebuje opylovače, na jediné rostlině totiž rostou samčí i samičí květy, k přenosu pylu mezi nimi dochází pomocí hmyzu nebo větrem. Samosprašnost byla vyšlechtěna i u rostlin, které byly přirozeně cizosprašné.

Vertikutace

Český ekvivalent – prořez trávníku. Dochází při ní k mechanickému narušení horní vrstvy půdy i samotných travních rostlin, které ale následně po aplikaci hnojiva zálivky rychle regenerují a tvoří hustý porost. Může být součástí částečné rekonstrukce zanedbaného trávníku.

Zaručená odbornost
Nejvyšší kvalita
Česká tradice

Zahradnictví Dvořák a syn s.r.o.

www.dvorakasyn.cz

- Stanová ulice 1998, 415 01 Teplice
Tel.: 417 539 930
- areál zimního stadionu
Rudolická 1700, 434 01 Most
Tel.: 603 555 949

FLORA GARDEN s.r.o.

www.floracz.cz

- Boleslavská 1085, 294 01 Bakov nad Jizerou
Tel.: 326 781 194

Zahradnictví Libeznice s.r.o.

www.zahradnictvilibeznice.cz

- Mělnická 424, 250 65 Libeznice
Tel.: 283 981 844

AZ GARDEN, s.r.o.

www.azgarden.cz

- Staročernská 200,
530 03 Pardubice – Černá za Bory
Tel.: 466 616 193

Zahrada Lisý s.r.o.

www.zahradalisy.cz

- Bohumila Hájka 221, Popovice,
267 01 Králův Dvůr u Berouna
Tel.: 313 037 357

Chládek zahradnické centrum s.r.o.

www.zahradnictvi-chladek.cz

- Střešovicická 47, 162 00 Praha 6
Tel.: 235 351 032

Zahradnictví u Kopřivů s.r.o.

www.zahradnictvisebrov.cz

- Šebrov 105, 679 22 Lipůvka, Tel.: 516 431 735
- Brněnská 154, 666 01 Tišnov, Tel.: 549 412 374
- Nám. Svobody 2, 678 01 Blansko
Tel.: 516 410 539

Zahradnické centrum FERENČÍK

www.ferencik.cz

- Generála Píky 729/2,
370 01 České Budějovice
Tel.: 602 779 652
- Žižkovo náměstí 118,
374 01 Trhové Sviny
Tel.: 386 321 471,
602 779 674

Zahradnické centrum Brabec, s.r.o.

www.brabeczc.cz

- Chrlická 875, 664 42 Modřice
Tel.: 547 215 066

Zahradnictví Novák Hlučín s.r.o.

www.zcnovak.cz

- Celní 1893/4A, 748 01 Hlučín
Tel.: 595 041 140

Zahrada Flora s.r.o.

www.zahradaflo.cz

- Úvalno 350, 793 91 Úvalno
Tel.: 554 625 166

Květiny Flora Krnov

www.zahradaflo.cz

- Opavská 14 (Kaufland),
794 01 Krnov
Tel.: 554 777 555

WWW.SZC.CZ

www.katalog-rostlin.cz